1850 YILLIK 12 KÖŞELİ YAPI, ARTIRILMIŞ GERÇEKLİKLE GEZİLEBİLİYOR

Çanakkale'nin Ezine ilçesi Dalyan köyü sahili yakınındaki eski Roma kolonisi Alexandria Troas Antik Kenti'nde önceki senelerde keşfedilen yaklaşık 1850 yıllık 12 köşeli poligonal yapı, artırılmış gerçeklik teknolojisi kullanılarak gezilebiliyor.

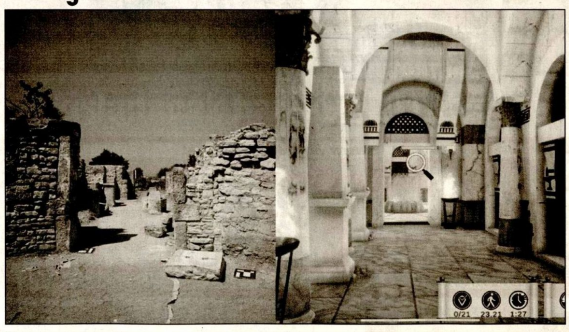

BÖLGEDE, Kültür ve Turizm Bakanlığının izni ve desteğiyle, Ankara Üniversitesi ve ana sponsor İÇDAŞ AŞ'nin sağladığı imkanlarla bazı üniversitelerden 30 bilim insanının katkıda bulunduğu çalışmalar sürüyor.

Ankara Üniversitesi Arkeoloji Bölümü Öğretim Üyesi ve Kazı Başkanı Prof. Dr. Erhan Öztepe ile ekibince bu yıl 1 Temmuz'da başlayan çalışmalar kapsamında, önceki senelerde bir bölümüne ulaşılan poligonal yapının büyük ölçüde ortaya çıkarılması sağlandı.

Öztepe, arkeolojik kazı ve araştırma, mimari belgeleme, jeofizik ve antropolojik çalışmalara devam ettiklerini söyledi.

Bu seneki kazıda önceki yıllarda ara verdikleri podyumlu salon ve doğusunda yeni bir kompleksin bulunduğu poligonal yapının etrafını araştırdıklarını belirten Öztepe, "Eskişehir Osmangazi Üniversitesi (ESOGÜ) Mimarlık Bölümü ve Anadolu Üniversitesinden arkadaşlarımızın hazırladığı, bizim de yer aldığımız bir canlandırma projesi var. 1850 yıllık 12 köşeli yapının dijital ortamda ayağa kaldırılması sağlanıyor. Bu sayede günümüz teknolojisindeki tablet bilgisayarlar ile yapıyı gerçek anlamda görüntüleyip içinde gezebiliyorsunuz." diye konuştu.

Öztepe, ESOGÜ Mimarlık Bölümü'nden Prof. Dr. Hakan Anay ve Doç. Dr. Ülkü Özten ile Anadolu Üniversitesinden Doç. Dr. Meltem Anay ile OSTİM Teknik Üniversitesinden araştırma görevlisi Merve Ünal'ın yürüttüğü bu çalışmanın bilimsel araştırma projesine dönüştüğünü dile getirdi.

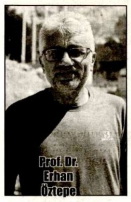
Prof. Dr. Erhan Öztepe

POLİGONAL YAPI HANGİ AMAÇLA KULLANILDI?

Ekipteki uzmanların, mimarların artırılmış gerçeklik deneyimi konusunda 1000'den fazla kişiyle görüştüğünü anlatan Öztepe, şöyle devam etti:

"Bu bir ön denemeydi. Şimdi bunun üzerinde çalışmalar devam ediyor. Bu yapı yaklaşık 1850 yıllık. Roma İmparatoru Hadrian döneminde inşa edildiğini, içindeki mimari elemanlar aracılığıyla tespit edebiliyoruz. Yapının fonksiyonuyla ilgili birkaç öneri var. Daha önce Alman meslektaşlarla çalışmıştık. Bunlardan biri, çok prestijli bir yapı, geçiş yapısı olması. Çünkü kuzeyden bir girişi var. Bu sene açtığımız batı giriş ve çıkışı var. Batıdan çıkış yapılan noktadan bir koridordan geçip tapınak alanına ulaşabiliyorsunuz, forumun içinde Augustus ve Roma'ya adanmış olan bir tapınak. Şu anda kapalı ama önümüzdeki yıllarda açmayı planladığımız, sonradan kapatılmış bir doğu girişi var. Dolayısıyla doğudan, batıdan ve kuzeyden girişleri ya da geçişleri olan bir yapıdan söz ediyoruz."

Prof. Dr. Öztepe, böyle bir yapının kült yapısının da olabileceğini, yerin altındaki atık sisteminden dolayı suyla alakasının bulunabileceğini aktardı.

Yapının hem Anadolu hem de Roma mimarlık örnekleri bakımından nadir plana sahip olduğuna dikkati çeken Öztepe, "Plan tipi olarak, Roma kentinin bugün merkezinde korunmuş olan, dünyanın en büyük Katolik kiliselerden biri olan Pantheon ile çok benzeştiği belirtiliyor. Bir kubbe var, kubbenin merkezinde bir okul ve açıklığı var. Bu açıklıktan dolayı belki gökyüzüyle de alakalı bir yapı olarak düşünülebilir. Bunun üzerinde de çalışıyoruz. Yaptığımız yeni çalışmada fonksiyonuyla ilgili de yeni bilgilere ulaşacağımızı düşünüyoruz." ifadelerini kullandı.

Doç. Dr. Ülkü Özten ise bu alanın çok önemli ve özel bir yapı olduğunu belirtti.

Bu tür arkeolojik alanda kazıların çok yavaş ilerlediğini dile getiren Özten, şöyle konuştu:

"Böyle alanlarda genel olarak çok eksik var. Yani deneyimle eksik malzemeyle bize bilgi çok fazla vermeyen alanlar. Ziyaretçiler de özellikle bütününü görmekte zorlanıyor. Biz mimarlar olarak sadece belgeleme değil, 'Bu deneyimi nasıl verebiliriz?' meselesine de kafa yoruyoruz. Dolayısıyla teknoloji bize son dönemlerde yardımcı oluyor. Artırılmış gerçeklik denilen bir teknoloji var. Artırılmış gerçeklik, yerinde aynı zamanda dijital olarak artırdığımız bir deneyim sunuyor. Yani hem programlama geçmişinizin olması gerekiyor hem mimari hem deneyim hem arkeolojik alanlar hem kazı alanları hem de o yapıların nasıl olduğuna dair bütünsel bilgide bunları birleştirmeniz gerekiyor. İşte bu çalışmanın ortalarında deneyimleme şansı bulduk. Ziyaretçilerle bu sene bu çalışmayı yapıyoruz. Günümüz teknolojisinde kullanılan tablet bilgisayarlar sayesinde orijinal yapıyı dolaşma şansı var ama aynı zamanda yerinde dolaşma şansı veriyoruz. Bu da size ve ziyaretçilere aslında hem var olanı hem de orijinali bir arada sunuyor." (AA)

Doç. Dr. Ülkü Özten